

Aanleiding en aanpak voor experiment samenwerking tussen bewonersinitiatieven en welzijnsinstellingen

Interview met Senna Bouteba, programma-manager VSBfonds, en Birgit Oelkers (deskundige community building vanuit onder andere het ABCD-gedachtengoed).

Waarom heeft VSBfonds het initiatief genomen voor dit traject?

Senna: "VSBfonds wil bijdragen aan de kwaliteit van onze samenleving. Ze doet dat o.a. door bewonersinitiatieven te faciliteren bij hun activiteiten die buurtgemeenschappen sociaal versterken en vergroten. Onze droom is dat overal in Nederland betrokken buurten en dorpen zijn, waar bewoners naar elkaar omkijken.

Een goede samenwerking tussen bewonersinitiatieven en welzijnsorganisaties kan daar aan bijdragen. De realiteit laat zien dat de relatie tussen bewonersinitiatieven en de welzijnsorganisatie ter plaatse vaak te wensen overlaat, om verschillende redenen.

VSBfonds maakt met dit project vijf experimenten mogelijk voor de samenwerking tussen bewonersinitiatieven die buurtgemeenschappen sociaal versterken en vergroten, en welzijnsorganisaties."

Wat is het doel van dit traject?

Senna: "Het uiteindelijke doel dat VSBfonds hiermee heeft is het vergroten van de duurzame impact van bewonersinitiatieven, door bewonersinitiatieven en welzijnsinstellingen te inspireren met goede voorbeelden van samenwerkingen die hieraan bijdragen.

Subdoelen daarbij zijn:

- het ontwikkelen en bieden van kennis en netwerk aan deelnemers van vijf lokale experimenten voor een betere samenwerking om de duurzaamheid en impact van bewonersinitiatieven te vergroten;
- het agenderen van deze lokale samenwerking voor een breder publiek en het delen van de lessen uit de lokale experimenten met een breed netwerk van bewonersinitiatieven, welzijnsorganisaties en andere geïnteresseerden."

Wat is de aanpak? Waarom deze aanpak?

Birgit: "Als je als welzijnsorganisatie en bewonersinitiatief actief bent in een buurt of wijk, kom je elkaar hoe dan ook tegen. Op samenwerking tussen welzijns- en bewonersorganisaties zit om allerlei redenen vaak veel spanning.

VSBfonds heeft samen met drie organisaties, met wie ze de oproep hebben gedaan om mee te doen, een aanpak gekozen die hier werk van maakt. Vijf lokale coalities van welzijnsorganisaties en bewonersinitiatieven krijgen de kans om samen te leren en hun samenspel in de buurten te verbeteren. Met als doel het gezamenlijk werken aan meer betrokken en verbonden buurten.

Gedurende anderhalf jaar, van januari 2022 tot en met juni 2023 krijgen ze daarbij ondersteuning van VSBfonds. De ondersteuning bestaat uit een mix van geld voor de uitvoering van lokale verbeterplannen, het deelnemen aan leerbijeenkomsten en de onderlinge uitwisseling van ervaringen.

Je kunt dit ondersteuningstraject ook als een gezamenlijke reis beschouwen, een expeditie, waar de deelnemers de kans krijgen om intensiever en bewuster samen te werken en regelmatig te reflecteren op hun samenwerkingservaringen. Het traject nodigt deelnemers uit om van samen leren en reflecteren een routine te maken, een vast onderdeel van hun dagelijkse doen, ook na afloop.

Elke lokale context is weer anders, de grondslag voor de samenwerking, ambities en redenen voor deelname aan dit traject verschillen per locatie. De ene coalitie is bezig met een groot gezamenlijk plan, de andere vooral met verbetering van de dagelijkse samenwerking in buurten en wijken en weer andere coalities werken samen aan ontmoetingsplekken.

Daarom vraagt zo'n expeditie naast een reisdoel ook om veel ruimte om vanuit de praktijk nieuwe gezamenlijke paden te ontdekken en samen te kunnen experimenteren. Op basis van hun eigen lokale verbeterambities. Het bijzondere aan dit traject vind ik dat VSBfonds die ruimte voor de lokale verschillen en ervaringen onvoorwaardelijk biedt en zich niet inmengt in de inhoudelijke doelstellingen van de verschillende locaties. In de ondersteuning van VSBfonds staat het proces van reflecteren, leren en experimenteren centraal. Het fonds organiseert daarvoor uitwisselingen tussen de vijf lokale coalities, maakt lokale lessen toegankelijk en brengt de communicatie daarover op gang."

Hoe ziet het traject er (in grote stappen) uit?

Birgit: "Heel concreet houdt dat in een *gezamenlijke start* met een bijeenkomst in januari 2022 met de kerngroepen van alle vijf coalities. Daarin hebben de verschillende partijen ook kennis gemaakt met de inspiratiewijzer Lokaal Samenspel van LSAbewoners en Movisie.

Op *twee momenten* in het traject - medio 2022 en januari 2023 – wordt er per locatie een lokale *reflectiebijeenkomst* georganiseerd, 'Pitstops', waar elke coalitie samen met het ondersteuningsteam van VSBfonds onderzoekend naar hun samenwerkingspraktijk kijkt. Met behulp van podcasts en reflectieverslagen kunnen de lokale partners hun gesprek na de pitstops voortzetten. Belangrijke rode draden en inzichten uit deze reflectiesessies worden ook landelijk gedeeld.

De vijf coalities komen op *twee momenten* in het traject bij elkaar om gezamenlijk te reflecteren op hun lokale ervaringen en de rode draad-thema's. Een eerste keer in het najaar 2022 en een tweede keer op het eind van het ondersteuningstraject, in juni 2023.

Alle leerbijeenkomsten gaan over hun eigen en gezamenlijke ervaringen en verhalen, de schuurplekken en de flow in hun lokale samenwerking. Op zoek naar de werkzame factoren van een soepele samenwerking en de impact die dat heeft in en voor de buurt/het initiatief.

Tot slot organiseert VSBfonds samen met de lokale coalities en drie landelijke partners in het najaar 2023 een *landelijke bijeenkomst* waar de inzichten, resultaten en veranderingen van alle

experimenten breed gedeeld worden. En waar ook de ervaringen van andere landelijke verbeterprogramma's rondom samenwerking met bewonersinitiatieven betrokken worden (?).

De stappen in de expeditie worden uitgewerkt en uitgevoerd door een ondersteuningsteam. Dat bestaat uit mijzelf, Birgit Oelkers - deskundige community builder vanuit onder andere het ABCD-gedachtegoed, Kees Fortuin - zelfstandig onderzoeker en publicist over het sociaal domein en bewonersinitiatief in het bijzonder, en Eelco Visser - tekstschrijver en bedenker van communicatieconcepten."

Welke andere organisaties zijn bij deze aanpak betrokken?

Senna: "LSA Bewoners treedt in deze expeditie op als mede-uitvoerder en als kennispartner en helpt om geleerde lessen zoveel mogelijk te delen met hun achterban.

Verder bieden we in deze expeditie ruimte aan een aantal organisaties om hun deskundigheid, netwerk en communicatie-kracht rond dit onderwerp in te brengen. Zij hebben ook een rol gespeeld in de oproep om bewonersinitiatieven uit te nodigen voor deelname aan de expeditie. Dit zijn:

- Vereniging Krachtproef (opbouwwerkers)
- Brancheorganisatie Sociaal Werk Nederland
- Vereniging Verdiwel (managers in welzijn)."

Wat wil VSBfonds bereiken met dit traject?

Senna: "VSBfonds wil met dit project een aantal resultaten bereiken, namelijk:

- vijf lokale samenwerkingen die kunnen dienen als inspirerend voorbeeld voor andere bewonersinitiatieven en welzijnsinstellingen die samenwerken of dat overwegen te doen;
- deelnemers van de experimenten meer inzicht in en kennis bieden over de wijze waarop ze de samenwerking onderling kunnen verbeteren voor een sterker buurtinitiatief dat grotere impact kan maken;
- vijf versterkte lokale samenwerkingen tussen bewonersinitiatieven en welzijnsorganisaties die bijdragen aan een sterker buurtinitiatief dat meer impact maakt;
- Inzicht in de mate waarin de vijf elementen uit de Inspiratiewijzer 'Lokaal Samenspel' terugkomen in de expedities;
- Inzicht in welke eventuele aanvullende elementen een bijdrage kunnen leveren aan een goede lokale samenwerking tussen bewonersinitiatieven en welzijnsinstellingen."

Wat wil VSBfonds zelf leren van dit traject?

Senna: "Wij willen zelf leren:

- Wat nodig is om tot een betere samenwerking te komen tussen bewonersinitiatieven en welzijnsorganisaties met als resultaat grotere impact voor de buurt of wijk;
- Hoe we als fonds een rol kunnen vervullen die van toegevoegde waarde is voor het versterken van bewonersinitiatieven die verantwoordelijkheid willen nemen voor een buurt waar bewoners naar elkaar omkijken;
- Wat van belang is voor de advisering over toekomstige aanvragen op dit gebied."